

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
 ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA
 (MINTARAKTÁR)
 KOLOZSVÁRTT
 GAZDÁK ÁLTAL MEGTEKINTHETŐ
 PETÓFI-UTCZA 7. SZ. ALATT.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
 a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
 Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
 zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
 készséggel szolgálunk.

(546).

Lóheremagot vásárol a
 legmagasabb

napi árban

HALDEK

magnagykereskedése,

József főherceg ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója

Budapest, (926.)

Károly-körút 9. szám.

Szivattyúk **M**érlegek,
 minden neme házi és nyil-
 vános célokra a mozo-
 gazdaság-, építkezés- és
 iparnál.

legújabb javított rend-
 szerű lizedes, százas és
 hidmérlegek fából és vas-
 ból, kereskedelmi, köz-
 lekedési, gyári, mező-
 gazdasági és ipari cé-
 lokra.

Szivattyu s gépgyártási beten társaság.

Embormérlegek, mérlegek házihasználatra.

875.

W. Garvens, Wien, I., Schwarzenbergstrasse 6. || Árjegyzék ingyen
 I., Wallfischgasse 14. és bérmentve.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

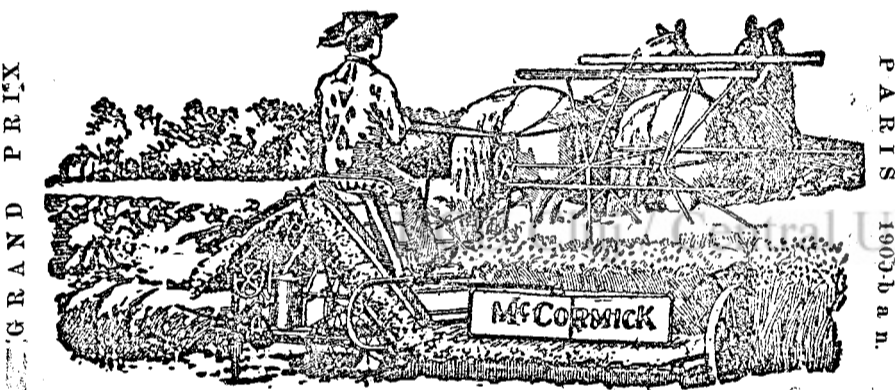
(768.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(CHICAGÓI ARATÓGÉPGYÁR.)

Kéveköttő aratógép,
Fűkaszalógép.
Köszörűkészülék,

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyújtó gereblye és
Kéveköttőfonal, (859.)

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalék-
részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés
362,000 gép.

BUDAPEST,
V. ker., Váci-ut 30. sz.

MIKROSOL

a legjobb és leghathatósabb szer
fagomba-, falmállás, nyálka
és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség
és dohos levegő ellen.

Szagtalan, nem maró, nem fest.
Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak körében a
legjobban bevált. — Kitűnő bizonylatok. (889. II.)

Egyedüli gyárosai: Festékgyárak:
Lutz Ede és Társa, Pozsony.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K.
Alapítványok	1268.080— •
Tartalékok	111.053-60 •

Összesen 1,779.133-60 K.

Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módzatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

Munkatársakat keresünk

s alkalmat nyújtunk tisztességes, ambiciózus és
erélyes fiatal embereknek, hogy maguknak állandó
és jövedelmező positiót teremtsenek.

NEW-YORK

életbiztosító-társaság

több mint 600.000

kötvény-tulajdonost számlál,
(928.) kik több mint

6738 millió koronát biztosítottak.

A magyar társadalom legjobb rétegeiből
körülbelül

5000 ember

váltott „NEW-YORK“-kötvényt

60 millió korona összegben.

Biztosítási módzataink legelőnyösebbek!

Kötvényfeltételeink a legliberálisabbak.

Megkeresések *Eber Jenő* erdélyrészi tit-
kárhoz *Kolozsvár, Rákóczy-út 42.* intézendők.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
3/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szarvasmarhatenyésztésünk közgazdasági jelentősége <i>Albisi Béla</i>	501
Takarmányrépa termesztése és takarmányozása. <i>Gáspár József</i>	502
Komlótermés-bebecslés és ártudósítás	505
A pozsonyi mezőgazdasági kiállítás III.	505
Románia mezőgazdasága. <i>Gaál Gyula</i>	506
Tárca:	
Kakasviadatok. <i>Krenedits Ödön</i>	502
Kisebb szakközlemények.	506
Jogi tanácsadó.	507
Vegyes közlemények	507
Hirdetések	

„Szarvasmarhatenyésztésünk közgazdasági jelentősége“.

Az „E. G.” ez évi 24. számában fenti cím alatt megjelent közlemény tartalma annyira fontos, annyira közérdeklő, hogy az erdélyi gazdasági viszonyainak egyik legjelentősebb és legfontosabb ágát, az állattenyésztést, hogy annak teljes tisztázása az erdélyi gazdáknak mondhatni — létkérdés, és így igen kívánatos, hogy e tárgyhoz mentől többen hozzá szólva, pro et contra megvitassák a téma, tisztáztassék a fogalom és végérvényesen eldöntve legyen a kérdés.

Szerintem azt igen könnyen el lehet dönteni, határozottan kimondva, hogy helyi viszonyaink között, csakis a magyar-erdélyi szarvasmarha tenyésztése indokolt és a ki ezt nem szereti, hát keressen tarkát. Ámde az érvek beszélnek és a számok kell hogy döntsenek.

A fenti cikk június 15-én látott napvilágot, mikor a mezőgazda legnagyobb elfoglaltsága kezdődik, a nyári nagy mezeimunka idején pedig nem ér rá a gyakorlati gazda az írásra, ha még oly fontos tárgyról van is szó, a toll emberei pedig elváltak foglalta a kongresszusokkal és a pozsonyi kiállítással és azt hiszem az az oka, hogy e fontos kérdésre alig 3 választ olvastunk ez ideig.

El kell ismerni, hogy mindhárom válasz igen nagy igazságokat mond, és kellően meggyőző a választásban és már maga az Ignér ur kijelentése elég lehet érvek a magyar-marha előnye mellett, de a más két cikk is tüzetesen rácsófol a pirostarkákra, s mindazonáltal a kétkedőket ez teljesen meg nem győzheti és kell hogy egy jelesebb tenyésztő, egy pár jelesebb közgazdasági író — végérvényesen döntse el e kérdést, mert mi a többség bár tisztában vagyunk az eszmével, mi nem dönthetünk, nekünk nem adatván arra a tehetség.

Hiszem, hogy a nagyobb munka elvégzése után már többen fognak hozzászólni a nagyfontosságú tárgyhoz és a közel jövőben már a kétkedők is tisztába lesznek azzal, hogy mely fajta tenyésztése az indokoltabb.

Midőn e tárgyhoz csekélységem is hozzá szólok, nem gondolom, hogy talán ez dűlőre viszi a dolgot és nem gondolom, hogy most már én döntöm el a magyar-erdélyi szarvasmarha sorsát, távol áll még gondolata is ennek, hisz oly sok jeles tenyésztőnk, oly sok jeles gazdasági írónk között szerény tehetségem alig számbavehető, de hozzászólok legjobb tudásom szerint, hiszen porszemekből állnak a sziklák és egy szerény szó — a sok jeles között meghúzódhatik — és esetleg használhat is az ügynek — bár egy parányit.

Előre ki kell jelentenem, hogy én a magyar-erdélyi szarvasmarha tenyésztésének vagyok híve és bár sajnós, hogy ez ügyben igen keveset tehetek, de érdekében minden tölem

telhetőt elkövetek. És ha gazdag volnék, mi-ként nem vagyok, bizonyára már rég elkövettem volna a legmesszebbmenő lehetőséget e fajta nemesítésére, fölvirágoztatására, de így megelégszem azzal a vigasszal, hogy vannak jeles tenyésztők, kik alapos tudásukkal apostolai ez ügynek.

Mondom, én a magyar-erdélyi szarvasmarha tenyésztésének vagyok híve, de nem vagyok elfogult és ha valaki egy jobbat, egy gazdaságosabbat állít elém, mely viszonyaink közé jobban beillik, meghajolva elfogadom azt.

A fenti cím igen tisztelt írója, mindjárt a kérdés felvetése után mérleget állít fel a magyar és nyugati marha előnye és hátrányainak mérlegelésére, a melyben a magyar marhára 5+ és 3-, míg a nyugatira 3+ és 3- esik.

Már e mérleg szerint is több jó oldala volna a magyar marhának a nyugatival szemben, de mint e cikkre a 25. számban H. A. úr igen helyesen jegyzi meg, átokoskodás volna ebből kiindulva itélni, mert a gazdasági használhatóság a döntő, mivel a szarvasmarha nemcsak tej és húszprodukáló eszköz.

Régebben, ha egy vásárt megnézett az ember, nem kellett nagyobb gyönyörűség enél: a sok szép címeres ökör, a sok szép tehén és növendék marha, (de mind magyar-fajta) gyönyörködtette a szemet és megtöltötte a tenyésztő zsebét. Ma ha egy vásárra megy az ember, szánakozik, a sok csapott faru, kardlábu, apró, hegedűnyaku és nem tudom milyen színű állatsereglet felett, mely a létező színek mindenikével tarkázva van.

És honnét kerültek ezek? A haladó koral haladva a városok közelében kezdtek a nyugatiakat tartani, mert jobban telet, mert több jövedelmet ad a tej, s a mi furcsa, az mind kapós, hisz egy kirakóvásáron is az a nyegocás árul legtöbbet, a kinek legrosszabb a portékája, de hogy nagyobb a szája — s csinál csődületet. Így volt a tarka marhával is.

Vett egy üszőt egy csizmadia, haza vitte, agyon dicsérte, hogy az még mosogatólével is megél, utánna a kovács és több és több, szaporodott és korcsosodott a tarka; mert furcsa és olyan másnak nincs. De én fogadok rá, hogy az egy sem céltudatos tenyésztő. Nem azért kap hát azon a paraszt, mert abból jobban pénzel, hanem épen azért, mert paraszt. Jól megy a tejjgazdaság, felgyarapszik belőle egy zsidó vagy magyar nagyobb birtokot vesz ki és viszi magával a menageriát és elárasztja a vidéket tarkasággal, anélkül, hogy itt beválna, de valamikor hej jól tejjelt és megérdemli, hogy tovább korcsosítsuk.

Alkalmam volt egy gazdaságban a tiszta magyar faj tenyésztésével foglalkozni, és egy másikban volt tarka elég. Mindkettőt tudom mérlegelni érdeme szerint.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és királyi udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI., Andrásy-út 23. szám.

Ajánl: téli borsót, téli búkkönyt,

tarlórépamagot, biborheremagot, pohán-

kát, mustármagot, szösös búkkönyt

(*Vicia villosa*), legelsőrendű minőségben,

a legjutányosabban.

Terményértékesítésnél ne mulassza el egyetlen gazda sem a

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE“

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

532. II.

ajánlatát bekérni. — 1 kgrnyi minta beküldése esetén, az elérhető ár felől postafordultával tájékozás szerezhető, kívánatra sürgöny útján is. —

Lássuk egyenként a kettőt, de röviden, hisz ezeket úgy is mindenki tudja. A magyar tehén könnyen borjazik, néha nem is tudja a pásztor, csak megtalálja a borjut, fejk a tehenet, szopja a borju, néhol még igázzák is a tehenet és a borju semmi különleges tartásban nem részesül, felnő, tulok lesz, télen szalmán nyáron kopár mezősegi legelőn is lesz 200—280 frtos pár ökör.

Egy másik gazdaságban céltudatosan nevelik a borjut és ezekből lesznek azon egyedek, melyek a párisi kiállításon is dicsőséget szereznek a magyar marhának.

Nem is szólok arról, hogy mily edzett, mi munkát elbir — azt mindenki beismeri.

Ott van a tarka: mikor egy borju napvilágot lát, hát jobban elkinlódik a gulyás, a ki elhossa, mint a tehén, a melyből kihuzza, a nehéz szülés rendes, a borju mind eltetvesedik, varasodik, a mennyi bőrbaj van, az mind rajtuk van, hát ez is tuberkulotikus hajlam, mondhatnám jelleg. Jól él, fel nő az is, 1 éves korában üzekedik és 2 éves korára van egy 100 kilós tehenünk, a tulok pedig, dacára annak, hogy a nyugatiak előnye a gyors fejlődés, de 3 éves sőt 4 éves korukban is még aprók arra, hogy az apróbb fehér ökrök közt, bár hatosba, középen jármozhatók volnának. Ezeket mindennap tapasztaltam — ez való. No most válaszszon akárki a kettő közül! Ámde nem következés, hogy ez a helytelen nevelés és takarmányozás időtlen-időkéig tartson, és vajjon nem lehetne e a népet helyesebb nevelésre, helyesebb takarmányozásra szoktatni, mint kérdést tevő is megjegyzi. De igen, lehet.

Induljon el a mezősegen egy vándor tanár és egyebet sohase beszéljen, csak oktassa a népet a helyes takarmányozásra, a pirostarkák elkényeztetésére és mondjuk hogy ad is hozzá a népek helyes takarmánytermesztésre és pénzt korpára, dercére, és meg lesz a szép állatállomány, nevel hazámban lucernán szép piros ökröt, meg is vesszük azt tőle 300 frton párját, de aztán hozassunk is hozzá bérést Svajcából; mert a mi bérésünk dolgozik, mert munkát kívánunk tőle, hajt is, de nem sokat imádkozik. Ez a helyzet képe.

Vagy tartsunk lófogatokat. Erre csak annyit jegyzek meg, hogy a hol az ugarnál a 6 ökör megáll, a Sack eke gerendely elgörbül, ott a ló pipálni kezd a kánikula alatt. És mikor én vasutra szállítok, ha a lóigák is jönnek, egész uton csak azokat vontatom az ökörrrel.

Vagy kell magyar-muraközi, ami drága és ami ha besülyed a sárba, nem elég 2 ökör a kihúzására, vagy maradjon az ökör, azt az Isten nekünk teremtette és még zab sem kell neki. Most menjünk le a magyar Svájcba, a székelyek közé, ott talán indokolt lehetne a nyugatiak tenyésztése, a székelynek jó erdei, legelői vannak, sűrű a népesség, aránylag kevés föld esik művelésre, ott alkothatnak tej- és vajszővetkezeteket; sok a fürdő, sok a gyár, belfogyasztásra is sok kell, vasút is van: ki is vihető a vaj, a sajt. A székely intelligensebb is, könnyebben elsajátítja a sajt- és vajkészítés módját, a helyesebb nevelést és takarmányozást. És lapályon levő 2—3 hold földjét kettősbe nyugati marhával is megművelheti, ott ahol 50—60 hold már nagy birtok és azon már van 5—6 fogat, míg nálunk a Mezősegen 1 fogatra 120—150 hold esik.

Tartson a székely nyugatit, onnét úgy sem visznek az Alföldre ökröt, sem sehová és amit szűk viszonyai közt tenyészt, az kell neki tejjre, húsrá, vajra, mert igényesebb mint a mezősegi magyar paraszt, a ki elszopítja a tejet a borjuval, nevel szép ökröt, maga pedig eszik máltát hagymával és dolgozik mint a barom, jár bocskorba, fizet adót mint a köles, de kivándorlásról nem álmodozik, neki a bot nem vándorbot, hanem pásztorbot.

Maradjunk hát erdélyi részünk azon részén, hol a több, a nagyobb állattenyésztés van, hol a tágas, de elég kopár legelőn meg edződve nő fel az a szép fehér ökör, maradjunk Kolozs, Szolnok-Doboka, Beszterce, Maros-Torda, Alsófehér, Küküllő és Torda-Aranyos vármegyék nagy részén, mert itt van igazi hazája az állattenyésztésnek, maradjunk mi itt a magyar-erdélyi szarvasmarha tenyésztése mellett és igyekezzünk ezen fajtát *jótulajdonosságainak megóvása mellett* tovább nemesíteni. Tartson a székely Svájc tarkát sajtgyárnak,

szántson lóval a sváb, ha neki jól esik és hagyják meg a muszkát a maga ábrándjába, ha neki olyan marha kell, ami minden tulajdonnal bírjon, csak hagyjanak meg minket a magyar-erdélyi szarvasmarha tenyésztésnél, csak igyekezzünk azt megbecsülve jobban nevelni, intenzívebben takarmányozni és akkor a legnagyobb hazafiságnak — a *zsebnék* is tetőző dolgot cselekszünk.

Éppen midőn e sorokat írom: olvasom Sperker urnak ezirányú legújabb cikkét, amely nem érvel a magyar marha mellett, mert a magyar marhát föltette állónak tartja annál, hogy mellette érvelni kelljen. Sok oly tenyésztőt adjon az Ég és sok oly tenyésztetet, mint a szentdemeteri és adjon aztán Svajcnak pirosat is.

Albisi Béla.

A takarmányrépa termesztése és takarmányozása.

Írta: Gáspár József földm. isk. igazgató.

A takarmányrépa állattenyésztő és állattartó gazdáink előtt, évről évre fontosabb szerepet vesz föl, s nem tulozok, ha azt állítom, hogy ma már a szarvasmarha, sertés és baromfi tenyésztés jövedelmezőségének a répa takarmányozása sarkalatos tenyészője. Egy-egy magára ugyan a répa, mint általánosan ismeretes, egyik állatnemnek sem nyújt olyan takarmányt, melyen az állatok csak eltengetni is képesek volnának, de úgy a szálas, mint az abraktakarmány értékesülésére majdnem az a hatása van, mint a számtanban a 0-nak, mely egymagára semmi, de a számok után tizszeressé teszi azok értékét.

A répának a takarmányozásnál játszó fontos szerepéről jelen közleményem végén adom elő tapasztalataimat, ezt megelőzőleg pedig szives olvasóimnak a répáról teljes képet adandó, melyet a rövid, de éppen azért sokat mondó cím után méltán várhatnak is; a takarmányrépa *vetéséről, ápolásáról, szedése és eltartásáról* kísérem meg leírni több év folyamán követett eljárásaimat.

A *takarmányrépa vetéséhez* akkor szoktam hozzáfogni, ha a zab és árpa vetésével készen

TÁRCA.

Kakasviadalok.

Azt hinnők, hogy az ókorból az egész középkoron át húzódo kakasviadalok ma teljesen megszűntek már csupán azon okból is, mivel bármint szépítették azoknak intencióját, azért mégis a legnagyobb mérvű állatkinzások közé tartoznak, mert hiszen az teljesen mindegy, akár nagyobb, akár kisebb állatok véreznek el a porondon s több vagy kevesebb vér folyik; de nagyon csalódunk, ha azt hisszük, hogy már vége szakadt ezen utálatos sportnak, (mert hiszen másnak alig nevezhetem.) Korántsem és nemcsak a kevésbé művelt nemzetek és népek üzük, hanem fájdalom, a legműveltebbek is találnak benne gyönyörűséget.

A keletindiai szigetek lakosságára a kakasviadalok különösen manapság gyakorolnak igen nagy vonzó erőt; a nép minden osztálya seregestől tódul a viadalok színhelyére, a mely hemzsega totalizátoroktól, a kiknél igen jelentékeny fogadások történnek a küzdőfelekre.

Siamban, Sumatrában, Borneóban igen gyakran rendeznek viadalokat nagyobb állatok, különösen elefántok és tigrisek között, a melyek azt hinnők, hogy teljesen kielégítik az emberek vérszomját — de csodálatosképen ezek felényire sem bírnak oly vonzerővel, mint a kakasviadalok s azért az élelmesebb vállalkozók ezeket az előadásokat is kakasviadalokkal hozzák kapcsolatba, a melyek azután fénypontját képezik azoknak.

A viadorok nevelése Kelet-Indiában keresetforrását képezi egyeseknek, kik az állatok részére egész kis falut rendeznek be, a mennyiben minden állatnak meg van a saját külön háza és bambuszszáddal körülkerített tágas udvara.

25—50—100 házikóból és udvarból áll egy-egy ilyen gyarmat s a traineur naponta reggel és este rendez gyakorlatot a pompásabbnál pompásabb állatokkal és még is legalább egy fél évre van szüksége, míg egy-egy viadort annyira betanít, hogy azt a porondra bocsáthatja.

Az oly kakasok ára, melyek már 2—3 győzelmet arattak, 60—80 forint, a mi az

ottani viszonyokhoz mérten, a hol a legnehezebb napszám nem több mint 20—25 krajcár, mindenesetre igen tekintélyes ár.

A kakasviadalokat vagy vállalkozók rendezik vagy egyes törzsfőnökök és előkelők, kiválóbb alkalmakkor, az alattvalók vagy vendégek mulattatására s egy-egy viadalt már 8—10 nappal előbb hirdetnek az egész környéken s felszólítják a tenyésztőket, hogy illendő bánatpénz lefizetése ellenében, állatjaikkal azon részt vegyenek.

Fogadások, különösen a tenyésztők körében oly magasak történnek, hogy némely tenyésztő, vesztett fogadása miatt kénytelen összes állatjait eladni.

A viadalok színhelye rendszerint igen tágas, bambuszlevelekkel födött szin, amelynek köröskörül amphitheatrumszerű emelkedése van s pár ezer embert befogadhat.

A szin közepén a rendes circuszokéhoz hasonló porond terül el, igen finom homokkal behintve és alacsony deszkafallal körülkerítve,

A tenyésztők viadorjaikat hónuk alatt hozzák s egyenként bemutatják őket a küzdőtéren, mire megkezdődik a fogadás. Majd két-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátjás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat *felmondás nélkül fizeti vissza.*

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

vagyok, vagyis hogy határozottabb időről szóljak; március hó. 20 és április hó 5-ike között. Vetettem ezen időszaknál korábban is, későbbben is, a legtöbbnyire korai vetésnél azt észleltem, hogy a répa szépen kelt, de a gyomosodás nagyobb mérvű volt s vagy egy kapálással, vagy egy gyomlálással a rendesnél többet kívánt, mindannyiszor pedig tapasztaltam azt, hogy a korai vetésű répában igen sok magbafejlődött, igen ritkán tapasztaltam azonban azt, hogy a korai vetésen a balhák kárt tettek volna. Ha a jelzett időszaknál későbbben kellett a vetést megejtenem, a legtöbbször hiányos volt a kelés, a balhák sokszor és számot tevő kárt tettek, ellenben a gazosodás kisebb mérvet öltött és vagy egy kapálás, vagy egy gyomlálás elmaradhatott.

A vetés után, tekintet nélkül a talaj nemére, mindig *hengereltetni szoktam*, melyet összehasonlító kísérleteim alapján melegen ajánlhatok répát termesztő gazdáink szives figyelmébe és pedig, hogy miért, előadom ennek is az okát. A répamag csontárszerű burokban van, mely hogy megpuhuljon, meglágyuljon s a csirának utat engedjen, a más természetű magvaknál több nedvességet kíván, ezt a több nedvességet pedig a hengerezés által úgy biztosítom, hogy a hajcsövesség beállítatván a még talajban levő téli nedvesség a talaj felszínére húzódik, mely útjában találja a magot s azt állandóan nedvességgel látja el, e mellett pedig a mag körül összenyomott föld a nedvesség hatását intenzívebbé teszi, s a csira hamarabb a földszíne fölé tör. Hogy a vetés a sorbavető gépekkel lesz előnyösebb azt az elmondottak után okadatolni nem tartottam szükségesnek. A sor-távolság, melyet minden évben pontosan betartok, 47,5 cm. (18 hüvelyk); a növény-távolság 30—40 cm. (11—15 hüvelyk) között váltakozik a szerint, a mint a magvak a vetőgépből egymás közelébe kerültek. Ha a vetőmag saját termelése s így annak csiraképesége felől biztosítva vagyok, holdankint (1600 ö) 6—7 kg. vetek, ha azonban a vetőmagot vétel útján szereztem be, 10—15 kgot szoktam egy kátholdra számítani.

A vetőgép kezelésénél, a mennyiben ez

a más magvaknál nem szükséges, megjegyezni kívánom, hogy a magvak érdes, darabos felületük miatt a magszekrény kieresztő nyílásai mindegyre eldugulnak, miért is a vetőgép után járó munkásnak azt állandóan figyelemmel kell kísérnie, s a kezében tartott vesszővel, ággal az eldugult nyílást mindannyiszor megnyitnia kell. A hiányos, itt-ott egészen üresen maradt sorok, melyekkel a répa vetésében igen gyakran találkozunk, a legtöbbször nem a vetőmag csiraképességére vezethető vissza, hanem a vetőgép után járó munkás megbízhatlanságát árulja el.

Az *első kapálást*, soha sem várva azt, hogy a répa teljesen kikeljen, mihelyt egyik kikelt répa mutatja annak irányát és helyét, azonnal megejtenem szoktam, mely darabolás, vagy az esetleg támadt kérgesedés szétrombolásából áll. Ez a darabolás azonban csupán a sorközökre szorítkozik, maga a csirázó félben levő magvakat rejtő sor érintetlenül marad. Az első kapálás után rövid időre egy, legfőleg két hétre, a második kapáláshoz fogok, a midőn már nemcsak a sorközök, hanem a sorok is megkapálhatnak, ezzel egyidejűleg végeztetem az első ritkítást is, annyira, hogy egyik növény a másiktól 20—25 cm. távolságra álljon; a ritkítást ekkor teljesen azaz a szükséges mérvig azért nem végeztetem, mivel még akkor a répa nagyon fiatal, s a bolha pusztításainak kitéve van. A második kapálás után a répa oly gyorsan fejlődik, hogy e munkát végezve nyomban lehet kezdeni a teljes ritkítást 30—38 cm.-ig, s utánna mindjárt a harmadik kapálást, mely egyszersmind az utolsó is. Minthogy a harmadik kapálás a munkák ilyen gyors egymásutání végzése mellett a tengeri második kapálásával esik össze, a répaföld nagyon elgyomosodni szokott, a szükséges szerint kétszer, háromszor gyomláltatik, de csak azon gyomokat tépetem ki, melyek a répa fölé nőttek s így azt beárnyékolják, az olyan erősebb gyökérzetű, vastag száru gyomokat pedig, melyeket a gyerek munkások kitépni nem bírnak, vagy a melyek a kitépéssel magukkal vonják a közelben nőtt répát is, mi-lyenek a paraj, laboda, közvetlen a föld

felett sarlóval vágatom le, a harmadik gyomláláskor már a mikor szokott a gyomok között tulsulyra kapni akkor is sarlóztatni szoktam, hogy a kivágott mohart takarmányozásra használhasson fel. A gyomlálásnak az az előnye van a kapálás felett, hogy gyorsabb és így olcsóbb munka, a levelek munkaközben nem sértetnek meg annyira, s a mi a legfőbb, a talaj kiszáradása a gyomlálás után jóval kisebb.

A *kiszedéshez* rendes terminusom, október hó 1-je, mivel nagyobb területen természet a takarmányrépát, s ily korán hozzákezdése mellett is a szedésnek nem egyszer a november közepe vet véget a munkának. Ha esős idő, más irányu elfoglaltság, vagy munkáskéz hiánya miatt a szedéssel november hónapba is be kell mennem, a november hó eleje táján e vidéken majdnem mindig beköszönteni szokott 1—5° hideg által okozható károkat, ugy szoktam kikerülni, hogy mihelyt a hideg előjelei mutatkozni kezdenek, kiszedtem a még földben levő répát mind, s úgy tisztítatlan nagyobb csomókba halmoztatom, s tengeriszár zsuppal hintetem be. A répa így kezelve 6—8° novemberi hideget is kár nélkül kibír. A tisztítást pedig a nap meleg óráiban végeztetem s a megtisztított répát nyomba kupacba teszem s beföldeltem.

Október hóban, a répaszedés rendes idejében, naponkint csak annyi répát szedetek a földből ki, a mennyit öt nap alatt feltisztítani s kupacba helyezettetni képes vagyok. A tisztításnál arra ügyeltetek, hogy a répát ne sértsék, vágják meg, miért is a szárazleveleket kézzel, a földet a késfokkal, a zöld leveleket pedig késéssel távolítottam el. A megtisztított répát szekerekre rakva, kupacba hordatom. A kupacokat rendszeren a termőtalaj szélén szoktam készíttetni, hogy az ekkor már megrövidült napokon a fuvarozás ne vegyen sok időt el. A kupacok helyét előkészítendő 1—1,20 méter széles és 30—40 cm. mély árkot ásatok, ebbe rakatom a répát, ha a rakással a föld színéig értem, fedélszerűleg húzom összebb-összebb a rakást, míg a tetőt egyetlen répa zárja be, úgy, hogy a kupac egy jó hosszú prizma kinézését nyeri. Ami-

két állatot helyeznek a porondra s egymás ellen üszítják őket, de vigyázva, hogy egymásban egyelőre még kárt ne tegyenek.

A viadorok mellén a toll le van kopantva, hogy a rugások jobban érvényesülhessenek. Érdekes látvány, a mint eleinte kifeszített mellel és magasan hordott taréjjal lépdelenek a porondon, majd megpillantva egymást, mérgesen rugják a port és taréjuk vastagra duzzad. A harc rendszerint azzal kezdődik, hogy egymáshoz igen közel jönnek, szárnyaikkal pár hatalmas csapást váltanak s azután lehajtott fejjel sokáig néznek szembe, mintha meg akarnák egymást hypnotizálni.

Majd szárnycsattogás és hatalmas rugások következnek és sarkantyuk nyoma erősen meglátszik a meztelen melleken.

Küzdés közben legfőrtelmesebb fogásuk az, hogy folyton arra törekednek, miszerint egymás szemét kivágják, mert nagyon jól tudják, hogy a már félig is megvakított állat, eleve legyőzöttnek tekinthető.

A küzdelem eltart 8—10—12 percig s oly hevesen folyik, hogy a viaskodók tudomást sem vesznek a nézők tapsairól, kiabálásukról, csak neveiket hallják, a melyet gazdájuk

„hopp“ „hopp“! kiáltásokkal kapcsol össze, így üszítván őket.

Az egyik fél rendszerint megölve marad a küzdőterén, vagy ritkábban egy-egy szemének, szárnyának, taréjának elvesztése után vérző mellel, melyről a huszfoszliányok csüngnek alá, menekül eszeveszetten ilyenkor a nézők leköpködik, szidalmazza a szerencsétlent s bizonyára meg is lincelnék a nyomorult állatot, ha gazdája meg nem mentené.

Az oly kakasokat, melyeknek csupán mellük roncólódott össze, gazdájuk igen gondos ápolás alá veszi, mert az összeforradt hús, mellükön annyira megkeményedik, hogy mintegy vértet képez rajta a későbbi harcokban.

Nem mindig tart azonban hosszasan a harc, mert némely kakas oly tüzesvérű s annyira ég a harcvágytól, hogy oly hevesen támad, miszerint az első csapással halálra sújtja ellenfelét, de maga is elájul, sőt gyakran szintén halva terül el.

Az elesett állatokat igyekeznek feléleszteni, vízbe dugják fejüket, tollal arakot csöpögtetnek torkukba.

Ha valamely elnyomorodott állat feléled, átadják a legközelebbi buddhista templomnak,

hol a többi nyomorék állat, kutyák, macskák társaságában éli le hátralévő napjait a temlom előcsarnokában.

Megenni a viadalokban elesett kakasok húsát nem lehet, mert az a dresszura és a viaskodásban túlfeszített idegek következtében annyira megkeményedik, hogy megrágni nem lehet.

Az angolok, kik a keletindiai gyarmatokon élnek, annyira érdeklődnek a kakasviadalok iránt, hogy az ókorban, Pergamumban, a viaskodó kakasok lábára kötött éles fémsarkantyú mintájára megtanították a keletindiaiakat arra, hogy küzdő állataik lábaira borotva élességű pengéket kössenek s ezen kegyetlen szerszám használatát annyira megkedvelték a malájok, hogy ma már a kakasviadaloknak több mint felét ezeknek alkalmazása mellett rendezik s a szegény állatok valóságos agyonmészárolják egymást a pengékkel, úgy, hogy a hús csafatokban lóg le róluk.

Akár így, akár úgy, minden finomabb érzésű ember előtt visszataszító ez a csunya, kegyetlen játék s csak azon kell bámulnunk, hogy nem csupán Kelet India félvad lakói találnak szemléletében valóságos gyönyörölve-

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mütrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

kelyt egy-két méterre a kupacolással készen vagyok, földdel jobbról is, balról is beborítom, körülbelül 10—20 cm. vastagon, csupán a tetőn hagyok mindkét oldalon egy arasznyi nyílást, azután mindkét oldalról a kupacot fedélszerűleg tengeriszárzsúppal hintem be, miáltal a répa fonnyadása megakadályoztatik, ellenben az egészen nyers répa összehalmozása által keletkezett gőzök, vizpárák aka, dály nélkül szállhatnak a levegőbe el. A tengeriszárzsúpnak azonkívül még az is szerepe leendő, hogy az időközben ért esőt a kupacról levezesse, mely különösen a nyitva hagyott tetőn beszivároghatva fokozná a kupac melegedését s ezzel kapcsolatosan a korhadás, rothadás megkezdését.

A nagyobb hidegek beálltáig a kupacon mit sem változtatok: a midőn azonban ugy december közepétől a levegő nagyobb mérvű lehűléséből hidegre lehet következtetni, az eddig nyitva hagyott tetőt is földdel hintem be, az oldalokon pedig még 10—15 cm. vastag földtakarót teszek, úgy, hogy a földtakaró átlag 30—40 cm. legyen és pedig alant vastagabban, fent vékonyabban. A másodszori földelés után a tengeriszárzsúpot újra vissza helyezem. Ha csendes medrébe folyik a téli időjárás, azaz 10—12°-nál nem süllyed mélyebbre a hőmérő higanyoszlopa, a kupacok kezelését illetőleg csak arra fordítok gondot, hogy a takarmányozásra megkezdett helyen éjjelre jól betakarjuk, 10°-on felüli hidegben pedig e takaróra friss szalmát, istállótrágyát vigyenek a löstállóból. De ha a hideg a szokottnál magasabb fokra hág 15—20°-ig süllyed le a higany, akkor a tengeriszárzsúpot megdupláztatom, azaz még két vagy 3 rendet rakatok reá. A tengeriszárzsúpot az eredményezi, hogy nemcsak a répa nem fagy meg, de megkíméli a fagy még a közvetlen répa felett levő földtakarót is, minek nagy előnye a téli takarmányozásnál a könnyebb hozzáférhetőség.

A mint tehát soraimból is kitetszik, szelelőket, kürtöket készíttetni a kupacokra nem szoktam, mivel eleinte alkalmazásánál azt tapasztaltam, hogy másutt még megmaradt úgy, a hogy a répa, ott azonban, hol a

szelelők, kürtök emelkedtek ki, egyetlen ép répát sem lehetett találni. Ugy szintén nem szoktam a földelés alatt a kupacot szalmával földni be, mivel mindkeztől nagyobb melegedésre, páráképződésre adatik alkalom, mit nyomban követ a rothadás. Hanem igenis arra ügyeltetek, hogy kettő száradt, vágott, sérült répák a kupacba ne kerüljenek és arra is, hogy a normálisnál nagyobbra fejlődött répát megint külön kupacokba tétessenek, melyeket a november-decemberi időszakokba szoktam feltakarmányoztatni mivel ezek nagyobb viztartalmak és puhább sejtjeiknél fogva januáron túl nem tarthatók el.

A répa fajták között különösen kedvelem az oberndorfit és eckendorfit, ezek közül is első helyet adok az eckendorfinak. Az egyenlő körülmények között bővebb termő, de nehezebben eltartható fajtáknak minő a mamuth vörös óriás is, nem vagyok barátja; kisebb termelőknél azonban, tagadhatlan bőtermő előnyénél fogva a mamuthot is tudom ajánlani. Hogy a kétségbe nem vont bővebb termő előnyének dacára sem vagyok barátja a mamuth répának, annak az az oka, mivel a mamuthrépa kiszedése hosszú uszó alaku gyökerénél fogva, több munkásért kíván, s a mellett még sem lehet minden répát egészen kiemelni a földből, a legtöbbnek gyökere beleszakad s e miatt majdnem minden répa törött véggel kerül a kupacba, s csak rövidebb ideig lesz eltartható. Ezenkívül az is hátrányára írható, hogy puhább husa, nagyobb viztartalmánál fogva, takarmány értéke kevesebb. Hogy azonban mindezeket ellensúlyozó bővebb termő előnyét mégis haszonra fordítani lehessen, nagyobb termelőknél két fajta répa termelése ajánlható, a midőn is a mamuth hátrányai kiegyenlíthetők lesznek azáltal, hogy a mamuth november december hóbe takarmányoztatik fel, míg a kockázat nélkül eltartható; ellenben a tömöttebb husa és biztosabban eltartható eckendorfi és oberndorfi fajták feltakarmányozása január—május hónapokra odázható el.

Magtermelésre, melyet minden gazdának, ki a répatermesztésével foglalkozik, melegen tudok ajánlani, a jól alakult közöpnagy ré-

zetet, hanem a legműveltebb nemzetek fiai között is akadnak olyanok, a kik legalább is ingert találnak benne. Az angolok az anyországon már törvényt hoztak ellene; de London külvárosában, titokban azért még ma is rendeznek kakasviadalokat s a néző közönség ott is éppen úgy, mint Kelet-Indiában „hip-hip hurráz“, lázban ég, fogad, tapsol és günyöl a viadal közben.

Csak nemrégiben Párisban, a kaszinóban egy de Lucsenszky nevű lengyel nemes rendezett hosszú ciklusban, nyilvános kakasviadalokat, a melyek ellen Francis Maury, a híres tengerész erősen kikelt a hírlapok hasábjain s a melyek ennek következtében a párisi előkelőbb körökben nem is keltettek kellő érdeklődést; valamint nem keltenének a londoni művelt körök előtt sem s azért rendezik azokat ott is a külvárosok lebujaiban, a nép sőpredékének gyönyörködtetésére.

Chinában, Siámban a viadalok a legrégebbi időkre vezethetők vissza. A nyugati tartományokban már Plinius írja, hogy a kakas csak háborúra és állandó viaskodásra született s ezáltal hazájának (?) Rhodusnak és Ta-

nagranak sok dicsőséget szerzett. A második helyet Chalkisz Melosz szigetének kakasai foglalják el. Pergamumban minden évben nyilvános látványosságként egy nagy kakasviadalt rendeznek s az állatokat előzetesen fokhagymával etetik, hogy tűzbe hozzák őket és verekedő kedvüket felingereljék.

A középkorban a csehek által rendezett kakasviadalokról találunk sok kútfőnél említést s az azokból származó magas fogadásokról; később az angoloknál honosult meg különösen több mint bizonyos, hogy a boxolás mesterségét ez a nemzet a kakasoktól tanulta el.

A leghíresebb kakasoknak piaca Hamburg volt, onnan származtak át Angliába és Hollandiába. A fehér kakasok azonban miért, miért nem, a legrégebbi idők óta ki voltak zárva a küzdelemből; valószínű, hogy vagy az ártatlanság színezetét respektálták rajtuk, vagy pedig nem tartották oly tüzesvérenek, mint az egyéb színű állatokat.

Krenedits Ödön.

pákat válogattatom ki, melyek tisztogatásánál arra vagyok kiváló figyelemmel, hogy a répa sehol meg ne sértessék, a leveleket pedig az érintetlen hagyott csőlevelek közül, annak védelmére, pár centiméterre a gyök felett éles késsel metszetem le, hogy azután a kupacolásnál se kapjon a répa sérülést, kézről-kézre adatom a kupacba, a hol azután az imént leirt további kezelésben részesül.

Befejezésül a répáról írott rövid cikkemnek, a bevezetésben tett ígéretemet kell beváltanom vagyis beszélnem kell még a *répa-takarmányozásáról*.

A répa első sorban szarvasmarha takarmány, igen jól értékesíthető azonban a juhok, sertések, baromfiak, sőt kis mértékben a lovak takarmányozásánál is.

A szarvasmarhák takarmányozásánál a répa megint a tehéneknek lesz speciális — főtakarmánya, melynek a téli takarmányozásnál az emésztésre tehát a többi takarmánynemek értékesítésére és a tejelválasztásra van kétségtelen befolyása. Ha meg van rendes répa termés, a tejelő tehéneknek a napi répaadag 20 kg., melyből 10 kg. esik a reggeli, 10 kg. az esteli etetésre. A répaetést megkezdem október hó 1-én, a mikor is, mint az előbb leirtam, a répakiszedéséhez is hozzá fognak, s megszakitás nélkül folytatom, a míg zöldtakarmány etetésére kerül a sor, mely azon gazdaságban, hol már 12-ik éve folytatom gyakorlati működésemet, átlag április hó 24-re esik. A fejőstehéneknek a répát dara vagy korpával keverve szoktam adni, a meddő tehéneknek, melyeknek dara vagy korpa nem jár, polyvával kevertetem, ha pedig a polyva feltakarmányoztatott, tengeriszár és tavaszi szalma (árpa vagy zab) keverék szecs-kával. A meddő tehének napi adagja rendszeren 10 kg., ha gazdag volt a répatermés, felmegyek 15 kgra, ennél ennél magasabbra azonban sohasem emelem. A fejőstehének napi adagja gazdag répatermés alkalmával szintén felmegy 30 kgra, mint maximumra, ennél magasabbra aztán sohasem mentem, mivel a magasabb adag meghigitja az állatok ürülékét, s visszahatást szül. A borjuknak 1—2 éves korig 2—5 kg. répát adok naponként szemes zabbal vagy zabdarával keverve.

A sertések takarmányozásánál a répa csak a szorosán vett téli hónapokra szorítkozik, a mikor a legelőn már kevés, vagy semmi zöldet nem találnak. A sertés darabonkénti napi adagja 2—3 kgig mehet fel, melyet mindig a déli etetésre adatok, mikor fagyos, hideg időben is a hőmérő higanya annyira emelkedik, hogy jegebb a míg az etetés tart, a répa nem fagy meg.

A juhok takarmányozásánál a répának csak a bárányozás idején adok szerepet, tehát ugy március hó 1-től április hó közepéig, míg a bárányok megerősödve a zöld gyepe kimehetnek; a juhok napi adagja 2—3 kg. melyet árpa vagy tengeri darával keverve kapnak; az adagok határát itt nagyon szigorúan tartatom, a mennyiben a juhok hasmenése valamennyi állatnem között a leginkább kerülendő.

A baromfiak takarmányozásánál a répa oly hosszú időközöt tölt be, éppen mint a szarvasmarhánál; itt azonban a nemek szerint, egy kis különbséget kell tennem ugy az etetés időtartamában, mint etetés módjában is; a tyukok ugyanis ha zárt udvaron tartatnak

BUDAPEST,

V. Nádor-utca 2.

Fodor József butorgyáros

cs. és kir. udvari szállító
kárpitós és díszítő.

KOLOZSVÁR,

Szentegyház-utca 6.
(Status-palota.)

Kolozsvárt, Szentegyház-utcai raktáiraiban állandóan nagy választék saját műhelyemben készült izléses és szolid kiviteli ebédli, háló, szalon, férfi és leány szoba berendezésekből, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.

Teljes lakásberendezések vállalata rajzok szerint is, szigorúan stilszerű kivitelben.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

Mérsékelt szabott árak.

922.

s így elég zöldtakarmányhoz nem juthatnak, a mely eset nálam is van, etetendők répával már szeptember hó közepétől kezdve egészen addig, míg zöldet lehet számukra kaszálni. A tyúk etetésére a répát kettévágom s a metszlapot kifelé fordítva oszlopba vagy kerítésbe ütött szegre tűzöm fel oly magason a földtől, hogy a tyukok könnyen hozzáférhessenek. A *pulykák* takarmányozásánál a répa éppen úgy adagoltatik, mint a tyukoknál azon különbséggel mégis, hogy pulykák részére a répát nem szükséges kettévágni, a pulyka az egész répát is képes megkezdni.

A *ludak és récék* részére, a répát apróra vágni szükséges, mit a legkisebb szeleteket vágó répavágón tehetünk meg avagy ennek hiányában használható a konyhaeszközök közül a káposzta vagy retek gyalu is. A répadag mennyiségét a baromfiaknál nem szükséges oly határozottan megállapítani, mint a nagyobb házi állatoknál; káros visszahatást szülő mértéken túl a baromfiak egyik neme sem eszik a répából.

Komlótermés-beclés és ártudósítás.

(A komlótermelési szaktanár jelentése csehországi Auschából.)

E vidéken a komló le van szedve, a mi elmondható egész Csehországra is, Dél-Németország, Belgium s Anglia némely késői fajtájú kertjeiben még folyik a szedés, de az össztermés képét már minden országban mindjobban megtudják rajzolni.

Az ideai termés érése s szedése a változó időjárásu nyár folytán 14—16 nappal később megátalán, a mi helyenként a minőségre is káros volt. De kevés kivétellel a hosszabb tenyész-idő alatt a quantumban nemhogy javulás állott volna be, de talán Saaz és Felső-Bajorország néhány termőhelyének kivételével a *termésmennyiség nem olyanok*, mint azt a nürnbergi piac optimistikusan festette.

Saazban és Spaltban is azonban a komló igen jó, sok s finom a tobozok komlólisztje. Würtembergben helyenként a szeptember eleji esős idő a szedésben és szárításban rontott, Elzásban pedig a szárazság. Ilyenformán *ma már* a nürnbergi piac is bevallja, hogy úgy a kontinens, mint a világtérben is *kisebb a valóság* a remélletnél.

Ugy látszik, az idén a nürnbergi piac visszadja a tavalyi kölcsönt a cseh piacnak, mert termés jóslataival magafelé fordította a fogyasztás figyelmét, ezt meg lekenyerezvén olcsóbb áruszállítással is, így ma pl. Saaz állandóan Nürnberg felé tekint, lévén Dél-Németországban *jobb termés* mint tavaly: bár ma már ott is bevallják, hogy a remélletnél 25—30%-al kisebb a termés. Az utolsó percben föllélegzett a cseh piac: a mi onnan is kitűnik, hogy vásárlások Magyarországon is megindultak. Kivitelre való komlónk azonban eléggé lesz, mert bár tavaly 330,000 q. komló termett a két monarchiában, az idén csak ca. 200,000 q., évi szükséglet pedig csak ca. 165,000 q.

A kiviteli kereskedelmet az dominálja, hogy Angliában alig van 30%-os termés, az is beteg és hibás, sőt mult héten zivataros esők zavarták a szedést. Némi angol kivitel meg is indult már, de az ideai szigetországi hűvös nyár folytán kevesebb sör fogyott: s sok a tavalyi maradékkomló a sörgyári raktárakban. (?)

Észak-Amerika is gyengébb termést jelent, s hogy a szárítást a nedves idő akadályozza, Franciaországban 10,000 q.-val, Belgiumban, Hollandiában 40,000 q.-val lesz kevesebb a termés. A forgalom ugyan megindult, de jelentősebb árhullámzás nincs. Ugy látszik, hogy a finom minőség azonnal elkél s jó áron, a kisebb osztályu komló azonban a 10 évi árak átlagán fog nyugodtan eladódni.

A *saazi* piacon alig fordul meg napenként 80—100 Ball 50 kgrjót: I. o. 156—160 korona, II. o. 150—159 kor., III. osztályu 124—128 koronán adódott. Auschai 116—120 kor., stayer 96—100—110 kor., s *magyar**) komló 96—110 koronán kelt 50 kgraként. Nürnbergben vásári napokon 2000—2500 Ball fordul meg, s az üzlet

élénkabb is, mert a kivitel megindult. A vásárlási kedv állandó, az árak igen lassan javulnak. Az árak 50 kgrként: I. o. 89—90 márka, II. o. 80—85 márka, III. o. 55—65 márka. *Elzásban* 60—70 márka, Würtembergben 60—65 márka, *Burgundiában* 80—85 franc, Belgiumban 59—65 franc fizettetik 50 kgronként.

A pozsonyi mezőgazdasági kiállítás.

III.

A kiállítás második főcsoportját a *mezőgazdasági termények* kiállítása képezte. Sajnos, hogy ezen a téren a pozsonyi kiállítás is olyan erősen ragaszkodott ahhoz a sablonhoz, mely üveghengerekben, skatulyákban meg zacskókban mindenféle elképzelt terményt bemutat anélkül, hogy meg lenne jelölve: milyen viszonyok közt, milyen művelés mellett, milyen hozammal lettek azok természetve. Látványosságának az ilyen kiállítás nem nevezhető, a szükséges adatok nélkül pedig nem is lehet tanulságos. A legszebb buza, árpa, vagy zabminták is egyhanguan és unalmasan hatnak, ha a természetükre vonatkozó tudnivalók nincsenek feltüntetve. Kereskedőknek talán csakugyan nem kell más, mint egy zacskóban minta, a minek alapján a minőségről meggyőződhetnek, de gazdákra nézve ez még korántsem érdekes.

Lám, mindjárt mennyivel nagyobb érdeklődéssel nézték a gazdák az ő miniszterüknek, Darányi Ignácnak dunaörsi gazdaságából kiállított gazdasági térképeket, állatfényképeket, a gazdaság üzemének táblázatos kimutatásait, a szalmás és szemes terménykimutatásokat, vagy a fejrémegyei gazdasági egyesület buzakiállítását, amelyben érdekes följegyzések vannak az előveteményről, terméseredményről, trágyázásról stb. Gróf Pálffy János és Bartal Aurél kiállításai, a nagy-ugróci Thonet uradalom meg a diószegi uradalom burgonyakiállításai voltak ilyen elrendezéssel még érdekesekek. De hát ezek csak kis oázisok voltak a magyarázat nélküli üvegek és zacskók sivatagjában.

Érdekes vetőmagujdonságokat mutattak be Eckstein Fülöp (Lugos) őszi chevalier árpából, Takács Mihály (Pomáz) nemesített óriási hybrid rozból, mely magyar holdján bruttó 180 korona jövedelmet adott, Marton Andor magyar és somogyi tarbuza keresztezéséből és dr. Horváth Miklós (Harasztos k. holdján ez évben 17 mm.-t adó tiszavidéki fehér kalászu buzából.

Gróf Eszterházy Miklós Mór nagyszabású kiállításban mutatta be csákvár-gesztesi uradalmának minden terményét, Szegedy György és Béla fű- és mákmagvakat, Elek Ernő és Lipót (Újnapi uradalom) gabona-, répa-, fű- és lenmagvakat, stb. stb.

A gazdasági egyesületek kiállításából mindenekelőtt a pozsonyiegyeit kell kiemelni, mely külön pavillonban a gazdag és intenzív művelés alatt álló nagybirtokok terményeit mutatja be; azután a nógrádmegyei g. e. magkiállítása, a nyitravölgyi g. e. grafikonjai; a sopronmegyei g. e. működését föltüntető kiállítás, a komárommegyei g. e. dús kiállítása és a fejrémegyei g. e.-nek buza és tejtermékek kiállítása voltak különösen figyelemre méltók. Egyet azonban konstatálnunk kell s ez az, hogy a gazdasági egyesületek kiállításában általában nagyon kis rész jutott a kisbirtokra, holott ezeknek az egyesületeknek legszebb föladatuk az lett volna, hogy a *kisgazdák* termelését bemutassák, mert hát a nagybirtokosok magukban is kiállíthattak és mutathatták a fejlődést, míg a kisgazdák természetesen csak csoportosítva mutathatták volna be gazdálkodásuk eredményét. Sokkal tanulságosabb lett volna ez így.

Nem mulaszthatjuk el azonban, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszterium által kiállított tárgyakról említést tegyünk, mert mindazok, akik a magyar mezőgazdasági intézmények iránt érdeklődnek, kimerítő tudó-

mást szerezhettek a grafikonokból, a növénytermelési kísérleti állomás, a melyen különösen érdekes volt az arankakiállítás, a rovar-tani állomás, a földtani intézet kiállításából, aztán a népies mintagazdaságok kiállításából és a dohánykiállításból. A visszabályozás, ármentesítés és talajjavítási kiállítás részletesen mutatta be a folyamterméknöki, kulturmérnöki hivatalok s az ármentesítő társulatok nagy munkáját.

Ennek a nagy csoportnak a tetszetős összeállításánál a rendezés munkájának főérdeme *Krolopp Alfréd* csoportbiztosé volt, aki közreműködési díszoklevéllel lett kitüntetve.

A III. főcsoportot a *szőlészeti, borsászati, gyümölcsészeti és kertészeti* kiállítások képezték. Az első csoport egy 400 m² területű mintaszőlőtelepből állt, melyen részben magánosok, részben az állam és a pozsonyi vincellériskola mutattak be különböző fajtájú szőlőtökeket és különböző eljárásal nevelt ojtványokat s a szőlőkezelés eljárásait. Ehez a csoporthoz tartoztak még a szabadban és a csarnokban kiállított különféle szőlészeti és borsászati tárgyak. Az elsők közül különösen a *Kühne E.* mosoni gépgyárának szőlőzúzó, bogozó gépei, és borsajtói tűntek ki, míg a csarnokban a m. kir. mezőgazdasági muzeum tépképein, a központi szőlészeti kísérleti állomás praeparatumain kívül különösen érdekesek voltak azok a térképek, modellek és tárgyak, melyek gróf Eszterházy M. Mór ászári pincegazdaságát mutatták be a maga egészében. A szőlő- és borsgazdasághoz szükséges különféle eszközök és gépek egészítették ki ezt a kiállítást.

A borkiállítás érdekes és praktikus újdonság volt abban a tekintetben, hogy az összes kiállított és a bíráló-bizottság által arra érdemeseknek talált borok poharanként 10, 20, 30, 50 filléért kimérettek s így a közönség maga ítéltethetett a minőség fölött s ez a költségek egyúttal a vásárlási kedvet is fokozta.

Tizenkilenc magyar borvidék volt itt 367 kiállító által képviselve s a kiállítás látogatói — aki ugyan kibirta volna ép érzékkel — maguk, közvetlen tapasztalat útján alkothatták meg maguknak a véleményt, hogy melyik dicsőbb, melyik nagyobb: a ruszti fehér-e, a tokaji asszú-e, vagy az egrí bikavér, vagy az erdélyi Leányka-e? A borkiállításnak ezen praktikus berendezése nemcsak tanulságos, de élénkítő is tette ezt a csarnokot és némely céltudatos kóstoló szakértő már könyv nélkül kért a „305-h-ből” vagy a „127-b.-ből”, a szerint, hogy melyik katalógusszám alatt levő bor izlett neki a legjobban.

Az erdélyi borvidékből kiállítottak borokat az Erdélyi pince-egylet 1894. és 96-os Leánykát, Rózsamáli-t, Som-ot, Sauvignon-t, Tramini-t, az erdélyi püspöki uradalom alsó-fehérvármegyei pincegazdasága Rózsamáli pe-csenye- és Strázsai csemegebort, Szabó Sámuel Kolozsvárról Som-ot, Rózsamáli-t, Fehérburgundi-t, Rizling-et, Tramini-t és Muskotály-t. Örömmel láthattuk, hogy az erdélyi borokat nagyon favorizálták a kóstolók.

A kertészeti kiállítás nemcsak egyes csoportokban és csarnokokban, hanem a kiállítás egész területén megoszolva a szemnek gyönyörűsége volt. Hogy a *Mauthner Ödön* szabadban lévő dísznövényei s a csarnokban lévő dísz- és konyhakerti termékei olyan kiállítók mellett is, minők Pecz Ármin, gr. Eszterházy M. Mór, Oroszvári faiskola, Pozsony város kertészete kitűntek, az mutatja, hogy ez a cég méltón áll a hasonló cégek között első helyen.

Be voltak mutatva ebben a csoportban faiskolai termékek, friss gyümölcsök konyhakertészeti, díszkertészeti, virágkötészeti, földelgőzött gyümölcs és zöldség, kertészeti gépek és eszközök, kertészeti irodalom, kerttervezés, Bármily szép lett legyen is azonban ez a kiállítás szemre, a hivatásos kertészek és néhány nagy uradalom kertészeten kívül alig lehetett csak nyomát is találni a magyar mezőgazdasági kertészetnek s különösen a kis-

*) Valahára „*Ungarn*” jelzéssel a mi termékünk is bekerült a börzei jegyzékekbe.

gazdák kertészetének, aminek helyes bemutatása — még szegénységében is — sokkal tanulságosabb lett volna.

(Folytatjuk.)

Románia mezőgazdasága.

(Gaal Gyula, a m. kir. földművelésügyi miniszter bukaresti gazdasági szaktudósítójának jelentése.)

A közgazdasági miniszterium által mult évi augusztus hóban kiadott kimutatás szerint 1901-ben Románia területe művelési ágak szerint egybehasonlítva az 1900-ik évvel következőképp volt beosztva.

A 13,135,300 hektárt kitevő összterületből esett:

	1901-ben hektár	1900-ban hektár
szántóföldre	5.188,803	5.093,304
rétre	548,070	539,626
szőlőre	147,103	145,612
szilváásra	70,150	72,411
összesen	5.954,126	5.850,953

Eszerint a művelés alatt álló terület mintegy 100.000 hektárral szaporodott volna 1901-ben. Azonban ezen számításnál figyelmen kívül van hagyva az ugarnak hagyott terület, mert a szántóföldnél csak a tényleg gabonaféle vagy kerti veteménynyel bevetett részek vannak a számításba felvéve. Hogy mekkora az évente ugarnak hagyott terület, arra adatok nincsenek, de a gazdálkodási mód különbözősége folytán alig is lehet számítás tenni.

Tény, hogy az ugar, különösen a repcetermelés nagyobb mérvben való felkarolása óta évről-évre apad, a kisbirtokos pedig többnyire egyáltalában nem hagy ugart, hanem földjét évről-évre beveti, miután állatállománya rendszerint a nagybirtokos területén legel pénz vagy egyéb szolgáltatások fejében és így ugarral legeltetési célból nincs szüksége.

A nagybirtoknál ugar részben a föld ki-mélése céljából céltudatos és rendszeres beosztás folytán hagyatik, részben munkaerő hiányában is marad egy-egy terület szántatlan, azonban az ugarnak évente meghagyott szántóföld hányadát megállapítani alig lehet.

A szántóföldről 1901-ben (összehasonlítva az 1900. évi állapottal) be volt vetve.

	1901-ben hektár	1900-ban hektár
Buzával	1.636,557	1.589,490
Rozsszal	211,424	164,270
Árpával	502,825	438,900
Zabbal	265,597	255,270
Tengerivel	2.133,672	2.035,270
Kölessel	108,674	166,530
Tatárkával	1,983	974
Repcével	135,754	248,640
Lennel	20,929	13,250
Kenderrel	7,109	6,080
Borsóval	28,522	26,200
Bab és lencsével	3,783	3,450
Burgonyával	11,191	11,600
Cukorrépával	12,640	12,500
Dohánnyal	4,110	4,580
Kerti veteménynyel	31,932	25,450
Mesterséges kaszáló	71,412	90,570

Majdnem minden művelési ágban többkevesebb emelkedés észlelhető, különösen a tengerinél, csak a repcével bevetett terület mutat visszaesést, főképp, mert egy része 1900. év őszén nem fejlődhetett ki, kiszántatott s tengerivel pótoltatott.

A terméseredmények, melyek eddig csak a gabonafélékre nézve közöltettek még, a következők:

	hektoliter	1 ha-on hl.	1 ha-on hl.
Buza őszi	24.876,000	16.2	—
Buza tavaszi	632,000	12.2	—
Összesen	25.508,000	15.6	12.6
Rozs őszi	3.320,000	16	—
Rozs tavaszi	53,360	12.2	—
Összesen	3.373,000	15.9	12.9
Árpa őszi	632,000	18.4	—
Árpa tavaszi	7.903,000	16.9	—
Összesen	8.535,000	17	11.7

Zab	5.828,000	22	12
Repcse	1.518,000	11.2	10.9
Lenmag	195,000	9.3	6.9

A termés ezen gabonafélékben tehát egyike a legjobbaknak, melyek eddig Romániában voltak, csak 1896-ban volt ehhez hasonló.

Köszönheti pedig az ország ezen termést a rendkívül kedvező időjárásnak, amennyiben 1900. évi ősztőlján karácsonyig nagyon meleg, szép idő volt, úgy, hogy az itteni szokás szerint későn eszközölt vetések, a korai őszi nagy szárazsága dacára is kifejlődtek, azután a tél folyamán vastag hóréteg fedte azokat, melynek elolvadása után meleg tavasz úgy az őszi, mint a tavaszi vetések gyors kifejlődését előmozdította, mi szinte nagy fontossággal bír itt, különben a rendkívül elkerjedt gyomok elnyomják a vetést. Junius elején még jóval nagyobb termés volt buzában várható, azonban a junius közepén beállt s három hétig az aratási idő alatt tartó országos esők nagy kárt okoztak, úgy részben az ez által bekövetkezett áradások, mint a gabonának a mezőn bekövetkezett romlása által. Az ez által előállt veszteség legalább 10 % ra becsülhető. Főképp pedig a minőség szenvedett. Azonkívül elvesztette Románia azon előnyét, hogy a világpiacon mint egyike az elsőnek jelenhessék meg gabnájával; ezért és az esők által megromlott minőség folytán, dacára az alacsony áraknak, a kereskedelem nem akart megindulni és a galatzi s brailai közraktarak szeptember-októberben zsúfolásig megteltek.

(Vége következik.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Magnak hagyott répanemű védelme nyúlragás ellen. Nemcsak fiatal faneműekben, hanem a magnak hagyott répában is oly nagy kárt képesek tenni a nyulak, hogy a gazdának drága pénzen kell vásárolnia a vetőmagot, mely különben bőségesen megteremne számára. Sok kísérletezés után azon eredményre jutottak, hogy azon répák mellé, melyeket magnak hagynak meg, szuperfoszfátot kell adni és pedig a legjobb minőségűből használandó, minden répa mellé két evőkanálnyi, a melyet azonban nem szabad a répa tövében, hanem csak körülötte elszórni, mert különben közvetlen érintkezésben a répa húsával, annak árt, míg ellenben ha távolabb van szórva s így jut a földbe, akkor a mellett, hogy a mag fejlődését elősegíti, a nyulakat föltétlenül távol tartja. 3—4 métermázsra répához, ily módon alkalmazva, alig kell egy métermázsra szuperfoszfátot s ha tekintjük annak talajjavító képességét s a hasznót, a melyet magyeregségben oly vidékeken hajt, a hol a nyulak túlságosan elvannak szaporodva: alkalmazása minden bizonynyal kifizeti magát. A szuperfoszfát felhívása nem csupán répaneműeknél, hanem egyéb magbemenő növényeknél és fiatal fáknál is használ a nyulak ellen. K. Ö.

+ Meddőségre hajló tehének. Némely tehénél, mely külsőre a legerősebb és leg-egészségesebb, érthetetlen módon szunnyad a nemi ősztől. Gazdájuk ilyenkor zab, lóhere etetést szoktak alkalmazni, sőt néha még foghagyma zöldjét is belekeverik a takarmányba, hogy az avval való táplálkozás által kissé hevesebbé tegyék a tehén véralkatát. Mindez azonban édes keveset használ; de ha még ezenfelül kataridákat is alkalmaznak, az határozottan ártalmas a tehénre nézve. Legjobb az ilyen tehénre a bika társaságában az itatóhoz kihajtani s az istállóban is a bika mellett tartani, hogy az állatok kölcsönösen lásák és szaglálhassák egymást s alig pár rövid nap eltelte után bizonyosan felébred a tehénél a nemi ősztől, ha csak egyéb baja nincsen. A mely tehén még ezen kísérlet után is meddősre hajlandó, annál biztosra vehetjük, hogy vagy magtalanossággal vagy egyéb hasonló bajjal van megverve s ilyenkor, ha az állat elég erős, akkor legjobb azt az eke szarva elé

fogni, hogy így hajtson hasznót a gazdának; ha azonban az állat járom alá gyenge, akkor minden késelem nélkül hízásra kell fogni és a tagló útján kell értékesíteni. K. Ö.

+ Hogyan szállítsuk — a szőlőt? Fontos kérdése az a szőlőgazdászatnak. Mert eddig is az volt a baj és így kár, hogy a magyar gazda nem igen ért a szőlőcsomagoláshoz. Legalkalmasabb a szőlőszállításra a kosár. A kosár ruganyos lévén, legtöbb védelmet nyújt az összerázás ellen. Figyeljünk a kosárban való csomagolásnál is a következőkre:

1. Legyen a csomagolás tömött. Ha jó tömött a csomagolás, azaz ha minden hézag jól, gondosan ki van töltve, akkor a gyümölcs nem fog a csomagban zötyögni. Pedig ez a földolog ám!

2. Tegyük a kosár fenekére finom papírt vagy faforgácsot. Arra tömött egy sor szőlőt. Rá tiszta papírost, vagyis borítsuk be. Így felváltva rakjuk meg a kosarat nem csak színéig, hanem még azonfelül is, hogy a fedél a szőlőt gyöngén beszorítsa, hogy annál tömöttebben essék egymásra.

3. Ne legyenek a fürtökben kifakadt vagy rothadt szemek. Az ilyen szemeket ollóval kell gondosan kimetszeni. Elég egy rossz szem, hogy a többiek is megromoljanak az uton.

4. Inkább vastagabb héjú szőlőt csomagoljunk.

Háztartás.

+ Gyümölcsöcset. Hullott gyümölcs, alma, körte szilva, sőt a gyümölcs héja is, feltéve, hogy egészséges és tiszta, kitűnő ecetet szolgáltat. A gyümölcs apróra lesz zúzva és egy tiszta hordóba dobva, hol vízzel le kell forrázni. 27 literre körülbelül 20 liter vizet számítunk. Ha a gyümölcs 8—10 nap után erjedni kezd, úgy a folyadékot kendőn át egy másik hordóba, vagy edénybe kell szűrni, serélesztőt és egy darab fekete kenyeret kell hozzá tenni, könnyedén befedni és meleg helyen addig állni hagyni, míg a folyadék teljesen megsavanyodik és az erjedési folyamat elmúlt. Az ecetet azután üvegekbe kell tölteni.

+ Éretlen szőlőből ecet. Ha a szőlő nem érik meg, ily módon lehet értékesíteni. A bogyókat kipréseljük, vagy még jobb, ha előbb összenyomjuk és először szítán és még egyszer durva zsákvászonon átnyomjuk. E folyadékot egy órahosszat forni hagyjuk, miközben sűrűn le kell habozni. Ha lehült, üvegekbe töltve napon, vagy meleg helyen erjedni hagyjuk. Az ecetet ezután tiszta üvegekbe töltve és jól bedugaszolva, használatig a pincében hagyjuk állni.

+ Pálinka és liqueure készítése. A pálinkát úgy készítik, hogy spiritust és vizet, legtöbbnyire egyforma mennyiségben vegyítik. Ez ital azonban csak bizonyos idő múlva lesz jó ízű. Hogy ingerlőbb legyen, egy kis vörös lével szokták megfesteni. Ha a pálinkának és liqueurenek bizonyos sajátos ízt akarunk adni, úgy különböző illó olajokat használunk hozzá. Ezt desztillálással lehet elérni, ami ritkán történik odahaza. Ha azonban csak azt akarjuk, hogy a növényiszövegek, mint fahéj, szegfű, vanília, narancshéj, éretlen dió, keserümandola izét vonjuk ki, ezt magunk is megtehetjük a következő módon: a bizonyos növényt felaprózzuk, egy nagy üvegbe töltjük, leöntjük gyenge pálinkával és néhány napig napon, vagy kályhán 50—45°C. állni. A pálinka elyonja a növény izét, színt és szagát, ez az essencia. Ezt azután tetszés szerint cukor nélkül, mint növény-pálinkát, vagy cukorral mint liqueuret használhatjuk. A jó liqueurehez teljesen tiszta spiritus kell. Vegyük a legfinomabb cukrot és vízzel szirupszerű folyadékká főzzük, melyet jól lehabozunk és melegen, de már lehülve a spiritussal vegyítjük, melyhez már a kívánt iz hozzá van téve. Használat előtt tisztulni hagyjuk a liqueuret, a melyhez hol kevesebb, hol több idő szükséges. Később a folyadékot egy vászonzsákon keresztül töltjük néhány-

szor. A liqueure készítéséhez szükséges minden alkatrész a legjobb és finomabb legyen. Ily módon a háziasszony kevésből jó italt készíthet. De csak bizonyos idő múlva lesz jó és izletes. Néhány könnyen készíthető liqueure készítési módja:

+ **Vanília l'queur.** 1 rúd vanília apróra lesz vágva és $\frac{1}{4}$ liter spiritusz és $\frac{1}{4}$ liter vízzel néhány napig állni hagyjuk. Ezután 250 gramm cukrot $\frac{1}{4}$ liter vízben megfőzünk, miután kihűlt $\frac{1}{4}$ liter spirituszt és végre az essenciát hozzá töltjük. Néhány csepp rózsaj finom ízt kölcsönöz. Valamennyi gyümölcsöt, ha csak jó sűrűre van főzve, Ferencpálinka, cognac és rummal kitűnő liqueurt ad.

Emma asszony.

JOGI TANÁCSADÓ.

Ifj. M. Zs. Az ottani iparhatóság indokolatlanul járt el, mikor vizimalmára nézve a vasárnapi munkaszünetet betartandónak vélelmezte, mert a kereskedelemügyi miniszter éppen most intézett e tárgyban körrendeletet a kereskedelmi kamarához, melyben utal az 1892. évi 14.837. számú miniszteri rendeletnek téves értelmezésére és kétséget kizáró módon kijelenti, hogy:

„Hivatali elődöm idézett redecletének ilyen értelmzésével szemben ki kell emelnem, miszerint az idézett redeclet a malmokra vonatkozó határozománya csakis akként magyarázható, miszerint a malmoknál azok műszaki berendezésére, méreteire való tekintet nélkül az örlési művelet munkaszüneti napokon egész napon át végezhető.

Ekként magyarázandó a szóban levő rendelkezés, mert eltekintve attól, hogy műszaki szempontból szorosan véve minden malomban felbeszalkitható az üzem, a nagyobb méretűeknél épen úgy, mint a kisebbeknél s hogy tehát ily szempontból a nagyobb és kisebb malmok között különbség nem tehető, a méltányosság kívánalmaival sem lenne összeegyeztethető, hogy csak a nagyobb malmok örölhessenek munkaszüneti napokon, a kisebbek ellenben nem.

Egyébként is a malmokra nézve a vasárnapi munkaszünet atól engedélyezett kivétel nem is annyira műszaki okokban, mint inkább közgazdasági szempontokban leli alapját, mert épen a közgazdasági érdekek kívánják meg, hogy a malmok a vasárnapi üzemben ne korlátoztassanak.

Ennek alapján ön az eredmény biztos kilátásával kereshet a sérelmes intézkedés ellen jogorvoslást.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Fölhívás a birtokosokhoz!

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület megalakulásakor és megalakulása óta egyik főcéljával tűzte ki azt, hogy a gazdatiszti állásközvetítést a birtokosok előnyére és a gazdatisztek javára szervezze. Tette ezt abból az általánosán átértett szükségből, hogy a gazdatisztek alkalmazó birtokosoknak mikor gazdatisztekre van szükségük, legyen hova fordulniok s a gazdatisztek, mikor állás nélkül szükkölködnek, ez uton értesülhessenek a birtokosok ez irányu szükségletéről.

Kétirányu, de egybevágó érdeket szolgál tehát az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület, mikor az állásközvetítés szervezésével foglalkozik, mert állás nélküli tagjait, a gazdatisztekre szükségű birtokosokkal érint-

kezésbe hozva, segítségére van tagjainak, de ugyanakkor könnyebbségére lehet a birtokososztálynak is.

A birtokososztály részvétele nélkül azonban csak nehezen és hiányosan felelhetne meg egyesületünk eme rendeltetésének. Éppen ezért fölhívjuk birtokosaink figyelmét egyesületünk föntjelzett törekvésére és ez uton kérjük föl őket arra, hogy mikor gazdatisztre van szükségük, forduljanak egyesületünkhöz, mely állandóan nyilvántartja a gazdatiszti állást keresőket és előzetesen, bizalmi férfaitól nyert információk alapján teszi meg ajánlását. Növeli ez által az alkalmas erő megszerzésének biztonságát és elejét veszi a később, már későn beállható csalódásoknak.

Fölhívjuk birtokosaink figyelmét egyesületünk ezen rájuk nézve is kétségtelenül előnyös intézményére és újból kérjük, hogy gazdatiszt szerződtetésének szükségénél igényeik megjelölésével egyesületünk díjtalan, szervezett közvetítő közbenjárását használják föl.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület elnöksége.

*

— **Értesítés.** Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” és az „Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület” hivatalos helyiségei, az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége és kiadóhivatala, valamint az „E. G. E. Állandó Gazdasági Gépkiállítás” és annak irodája — f. évi szeptember hó 1-től kezdve Kolozsvárt *Petőfi-utca 7. sz. alatt*, a Bölöny-féle házba helyeztetek át.

— **Osztrák fenyegetőzés.** Az osztrák agráriusok még mindig fenyegetőznek a magyar gazdák törekvései ellen. Olyan praepotens hangon állítják föl és hangoztatják követeléseiket, olyan nagy hangon ijesztgetnek a vámközösség megszüntetésével, mintha Magyarország összetett kezekkel könyörögne annak fönntartásáért. Pedig nagyon jól tudhatják, hogy a magyar gazdák csak addig tartják azt előnyösnek, és csak olyan föltételek mellett hajlandók azt elfogadni, ha a mezőgazdasági terményeknek és állatoknak Ausztriába való kivitele ellen semmiféle mesterséges akadályt nem gördítenek. A pozsonyi gazdakongresszuson Rubinek Gyula által előterjesztett és a kongresszus által elfogadott határozati javaslat is ezen a conditio sine qua non-on épül föl. De nemcsak a pozsonyi gazdakongresszus hangsúlyozta ezt, mondván, hogy „csak oly kiegyezést tart elfogadhatónak, amely az ország gazdasági érdekeit megvédi”, hanem a magyar közzgazdák közül is mindazok, a kik a közös vámterület mellett vannak, annak hasznosságát ettől az egy körülménytől teszik függővé. S a föltételek első, legfontosabbika az, hogy a kiegyezés „az állatforgalom szabadságát megóvja.” Enélkül Magyarországon sem törvényhozás, sem kormány, sem senki nem fog akadni, aki a közös vámterület fönntartását kívánja.

S az osztrák agráriusok most mégis úgy beszélnek erről, mintha nem hallották és nem tudnák már, hogy ez a magyar közvélemény utolsó szava. Az osztrák agráriusok hivatalos lapja ugyanis a pozsonyi — épen nem új — állásfoglalásról ezeket mondja:

„A két ország közti szabad állatforgalmat illetőleg a magyar agráriusok bizony még engedelmeskednek; s ha nem, úgy legyenek meggyőződve arról, hogy az osztrák agráriusok az ő gazdasági különválásukra irányuló esetleges törekvéseiket valószínűleg lelkesedéssel fogják támogatni, mert mi azon az állás ponton vagyunk, hogy az eddig ránk kényszerített kiegyezés ma már törvényhozási uton elfogadható nem lesz. . . Ez a mi válaszuk a kongresszus határozatára, ez

a agrárprogrammunk, melyhez föltétlenül ragaszkodunk.”

Hát mi azt hisszük, hogy az osztrák agráriusok ezen ragaszkodása mégis csak meg fog lazulni. Mert ne feledjék föl, hogy ha az osztrák agráriusok nem akarják a közös vámterületet, az osztrák iparnak azonban létérdeke az; míg ha a magyar agráriusok nem akarják, ebben az egész magyar ipar támogatni fogja őket.

— **Komló hírek.** Darányi miniszter a segesvári komlószövetkezet által a pályafőnél tervezett komlósárcsarnok s raktár építésére államsegélyül 6000 koronát utalt ki. Egy közelebb tartott igazgatósági ülésen gróf Haller János indítványára sürgönyileg köszönték meg a miniszter segélyét. Ugyanezen az ülésen elhatározták, hogy az idén is tartanak Segesvárt komlósárcsarnok és pedig *minden csütörtökön*. A vásár igazgatásával Waedt Rezső ügyvéd s nagy komlótermelő bizatott meg, miután Ábrahám Lajos ezen pár év óta viselt tisztéről lemondott, azt adván okul, hogy egy nagyobb külföldi komlókereskedő cégtől komlósárcsarnokra megbízatást nyert s ennélfogva állását nem tudja összeegyeztethetőnek e tisztséggel s lemond. Eddigi munkásságáért köszönet szavaztatott. Magunk részéről vesztéségnak tartjuk, hogy Ábrahám Lajos a komlószövetkezet igazgatásából, — melynek létesítésén s fentartásán annyit fáradozott — eltávozik, másrészt azonban örvendetes jelnek s haladásnak vesszük, ha a magyar komlóértékesítés ügyében megint haladunk egy lépést, amennyiben egy hazai komlótermelő, független birtokos ember, aki az erdélyrészi komlótermesztési viszonyokat alaposan ismeri, ezen, a komlótermesztőinknek oly fontos működési térére lép. Meg kell még itt emlékeznünk a maros-ludasi Heller-féle kereskedő cégről, a mely szintén foglalkozik a Felső-Maros völgyén komlóközvetítéssel évek óta. E térére az első lépés tehát meg van téve. Most csak hazai sörgyáraink érdeklődésén s hazafiságán mulik, hogy az imént említett két céget minél bővebben keressék fel komlószerkesztési rendelkezésekkel s már megtették az első lépést az irányban, hogy hazai komlópiacunkon verseny támadjon s hogy némileg függetlenítsük magunkat a külföldi piacoktól. — Jelen soraink végeztével vettük a hírt, hogy Darányi miniszter a szövetkezet megemlékezését sürgönyileg köszönte meg dr. Béli László főispán-elnökhöz intézett iratában.

— **Magyar komló.** A segesvári komlósárcsarnok minden csütörtökön megtartatván, megindult az idei értékesítés. Ez évi termésünk 20%-a előre adatott el, 25%-a az üzlet megindulása előtt küldetett ki a türelmetlenebb termelők által külföldre s eddig mintegy 25—30% adatott el a termés helyén cseh és bajor kereskedőknek készpénzért. Mint halljuk, 100 kg.-ként 130—140 s szép komlóért 200—210 koronát is fizettek. Az értékesítés átlag a 145 koronának tetszik, de remélhetőleg javulni fog a tétel, mert nemcsak feleszámú külföldi vevő jár itt, de a hazai sörfőzők is nagyobb %-ban szerzik be komlószerkesztésüket!

— **Magyar élelmi cikkek Berlinben.** Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter a gazdasági egyesületek figyelmét felhívja berlini szaktudósítójának, *Itodossy Sándor* dr.-nak jelentésére, kinek értesülése szerint téli gyümölcsök, élők pisztrángok, paradicsom, turó és gyapju Berlinben kitűnő elhelyezésre találának. Megerősíti ezt a magyar szőlő- és gyümölcstermelők szövetekezele berlini fiókjának jelentése, mely szerint az ottani piac szőlőüzlete most nagyon élénk. A szövetkezet tegnap Berlinben vagonrakományban kifogástalanul esovagolt és jó állapotban érkezett szabadkai csemege-szőlőt adott el, melyért a termelők 100 kilogrammonként tisztán 28 korona maradt. Berlinben keresett még: szilva, körte, jó alma és dió.

— **Vetőmageladás.** A kolozsmonostori (kolozsvári) gazdasági tanintézet tisztított vetőmagot ad el a kis gazdáknak rendez piaci

árban a míg a készlet tart Eladó 50 mm. *mezőhegyesi baba*, 50 mm. *tiszavidéki buza*, 100 mm. *duppai zab*, 80 mm. *cuba zab*, 30 mm. *Hanna árpa* és 30 mm. *ihúci árpa*. Egy gazda egytőle vetőmagból 5 azaz: öt métermázsánál többet nem kaphat és községi bizonyítvánnyal kell igazolnia, hogy a kért mag csakugyan vetésre kell.

— **Tenyésztésre alkalmas kancák kisorsolása a hadsereg loálmányából.** Mint régebben jeleztük, az egyes vonatparancsnokságok székhelyén az idén is ki fognak soroltatni és kistenyésztőknek 100 K. árban ki fognak osztatni a tenyésztésre alkalmas kancák. Értesülésünk szerint ilyen kisorolás hazarészünkben *október 6-án lesz Nagyszebenben*. A kisorolásnál csakis az egyes gazdasági egyesületek igazolványai alapján történő előjegyzések fognak figyelembe vétetni, mivel a kiosztatolovak száma aránylag csekély.

— **Borkiállítás Szatmáron.** A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület által szept. 28-iki megnyitással rendezés alatt levő borkiállításra mind sűrűbben érkező bejelentések a kiállítás sikerét előre biztosítják. Legnagyobb mennyiségben 900 - 901-ik évi borok lesznek kiállítva, amiből még sok az eladó. A kiállítás így jó szolgálatot fog tenni a vevőknek úgy, mint az eladókknak.

— **Értesítés a magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémiába való fölvételről.** A gazdasági akadémiába az 1902/3-ik tanévre a fölvételek és beiratások október hó 1—8. napjai alatt történnek. Az előadások október 10-én kezdődnek. *Rendes* hallgatóul való fölvételhez kell érettségi vizsgálatról (gymnázium, reáliskola vagy felsőbb kereskedelmi iskolától) és legalább egy évi, egyfolytában töltött gazdasági gyakorlatról szóló bizonyítvány. Szükséges még szülői vagy gyámi nyilatkozat arról, hogy a jelentkezőnek az akadémiába leendő belépésébe beleegyeznek és az itt tartózkodása alatt a szükséges költséggel ellátni készek és képesek. *Vendég* hallgatók önálló férfiak, vagy más felsőbb tanintézetek, főiskolák volt hallgatói lehetnek és egyes tantárgyakat hallgathatnak. *Rendkívüli és magántanulói* minőség s magánvizsgázás nincsen. *Tandij* rendes hallgatóknál félévre 80 korona, vendéghallgatóknál tantárgyankint 8 korona. A tanulmányi és rendszabályokat kívánatra megküldi az igazgatóság.

— **Gyapjuárverések.** Az idei másodsorozati árverések első napja szeptember 21-én

folyt le és pedig úgy igen szép számú németországi vevők, valamint osztrák és magyar-honi gyárosok élénk érdeklődése mellett. Az árverésre került 7970 zsákból eladódott mintegy 3:00 bál. Leginkább a jó és középminőségű fésűs, valamint szövet termék iránt mutatkozott élénk kereslet és ezen gyapjuk ára a júliusi aukció árfolyamához képest 5% kal javult. Merinó (posztó) gyapju különben is kisebb mennyiségben lévén kiállítva, nem tudott hasonló érdeklődést a vevőknel kelteni, de már a jobb és finom minőségű báránygyapjuért szívesen fizették a múlt évi árakat, sőt még egyes esetekben többet is. Durva gyapjuk ezúttal sem vásároltattak.

— **A pozsonyi gyümölcskiállítás díjai.** A pozsonyi II. orsz. mezőgazdasági kiállítás keretében csoportja gyümölcsészeti alcsoportjának bíráló bizottság a következők kitüntetésekkel ítélte oda: **Dizoklevelet** kapnak: József főherceg kistapolcsányi, Széll Kálmán miniszterelnök rátóti kertészete, a Nagykőrösi Kertészeti Egyesület. **Elismerő oklevelet:** Pestmegyei Gazdasági Egyesülete, Csárics Adolf Győr; **aranyérmét;** gelsei Polgár József (Bács-Almás). **Cullik Ágost** Oroszvár, kári Szabó István (Kis-Kun-Halás), ezüstérmét: gr. Zichy Mesko füles kertészete, Póka Kálmán N.-Kőrös, gr. Teleki Józsefné (Bács-Almás), Cserei Richard (Tolna-Ozora), Halas város kertészete Ador Sándor (Halas), Vass Elek (Halas), Zseny István, Karay János (halasiak), Fülep Jónásné (Pozsony), pozsonyi tanítóképző; **bronzérmét:** Michel István (T. Tóváros), Heidl Károly (Tarkóc), Tallián Béla (Török-Kanizsa), Bednary Károly (O-Kanizsa), Schleiffer Károly (Kisérd), Kiss László (Halas), Fagygyas Sándor (Halas), Adamszky József (Nagy Láng), Broncs Vilmos (Halas), Soos Károly (Marosvásársely); **jegyzőkönyvi köszönetet** szavaztak: Angyal Dezső kertészeti tanintézet igazgatónak és Forster Géza ujvidéki városi tanácsnok. Végül Kruiczki József kistapolcsányi főhercegi uradalmi kertésznek közeműködéséért dicséretet szavazott meg.

— **Mikrosol fertőtlenítő szer gazdaságok részére.** Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által előállított Mikrosol épen gazdaságok köréből származó, kivétel nélkül kedvező ítéletek szerint, penész-, gombaképződések eltávolítására és megakadályozására rendkívül hathatósan bizonyult. Ismeretes tény, mily kártékony befolyást gyakorolnak ezen parazita képződmények különösen erjesztési üzemekben, mint tejgazdaságokban, szeszgyárakban, valamint pincehelyiségekben, lakásokban, istállóknak stb. Mikrosol azáltal, hogy ezen képződményeket és a belőlük származó

nedvességet és dohos levegőt eltávolítja, valóban kiváló szolgálatokat tesz. A házi és fagombát sikeresen leküzdjük Mikrosollal és szakfériak, mint Zalka kassai tanár egyhangulag elismerik, hogy Mikrosol az említett csiráképződés eltávolítására kitűnő antiszeptikus szer. Mikrosol könnyű alkalmazhatóság lehetővé teszi mindenkinek, hogy vele egy kísérletet megejtessen, miért is azt véljük, hogy Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosoknak ezen vegykészítményét olvasóinknak legjobban ajánlhatjuk. 889. II.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölcsonöket nyujt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

Magyar Jelzalog-Hitelbank

Képviselesége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alapitökeje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os Zaloglevélkölcsonöket

nyujt és pedig 4%-os kölcsonit földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4.95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 4 1/2% évi törlesztéssel 5.25 százaléknvi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os zaloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 4 1/2% évi törlesztéssel 5.65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsonit összegeré nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémkötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztö és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztö:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztö:

ÉBER ERNÖ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Gyümölcs és szőlő sajtók, (898.)

„HERCULES“ folytonosan ható kettös emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a LEGMAGASABB MUNKAKÉPESSÉG GARANTÁLVA, a munka képesség 20%-al nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók

különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szöllő és gyümölcs

ZÚZÓK

és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek fekvően és kocsira szerelve.

Lé-sajtólók és a gyümölcslé készítésére szolgáló bogyoörlok. Aszaló készülékek gyümölcs és fözelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonla“ permetezők, hordozhatóan és kocsira szerelve a szöllök permetezésére, a szegenes és tormáncs, valamint a vértettü kiirtására. szöllő ökök gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

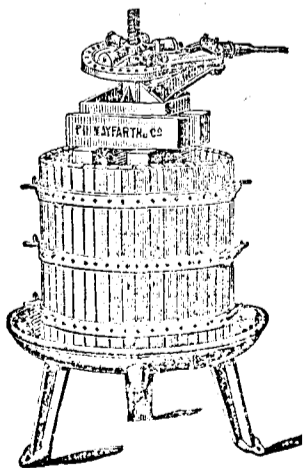
Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárai vasöntödéje és gözhámora által

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntötve 490 arany, ezüst és bronz éremmel.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselek és vizontárusitök kívánatnak.

Haszonbérlet.

Alsófehérvármegyében, Buzás-Bocsárd község határában, a Karácsonyfalvi vasuti állomástól alig negyedórányi távolságban fekvő, circa 2000 kat. holdnyi, tulnyomólag szántóföldből álló és a kellő gazdasági és lakó épületekkel ellátott KOVRIG-féle birtok 1904. márczius 20-tól 6, 9 vagy 12 évre

haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad Müller Mihály nagy-enyedi ügyvédi irodája, hol a szerződési feltételek megtekinthetők.

Ügynökök nem díjaztatnak.

927.

Simmenthali
űszök

megvételre kerestetnek (12—15 drb)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kérotnak.

(1005.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelte.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiség felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tümpeldány csak egy küldetik.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület hirdetései:

Állást keresők:

1. Okleveles gazdatiszt 12 évi gyakorlati működéssel, aki a gazdasági üzem minden ágában, különösen pedig az állattenyésztésben kiválóan jártas, megfelelő kezelőtiszt állást keres.

2. 36 éves nőtlen, jelenleg 1000 holdas gazdaságot önállóan kezelő, az algyógyi földműves iskolát jeles sikerrel végzett gazdatiszt, akinek 6 évi gyakorlata van és a gazdaság minden ágában jártas, nősülési okból azonnali belépésre megfelelő állást keres.

3. 12 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, alkalmas kezelőtiszt állást keres december 1-ére. Szükség esetén mindjárt betöltheti az állást.

4. Okleveles gazdatiszt, több évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, huzamosabb idő óta önálló kezelő, gazdatiszti állást keres.

5. Nagyobb gazdaságban több éven át, mint önálló kezelő működött, okleveles gazdatiszt, önálló kezelőtiszt állást keres.

6. Vinczellér iskolát végzett és több évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, megfelelő állást keres.

7. Állást keres több évi gyakorlattal bíró, 30 éves, református vallású nőtlen gazdatiszt, ki jelenleg is egy nagyobb uradalomban van, mint gazd. ispán alkalmazva. Állását önállósítás szempontjából hagyja oda. Jó bizonyítványokkal rendelkezik.

8. Gazdatiszti állást keres azonnali belépésre 13 évi gazdasági gyakorlattal bíró, eddig nagyobb birtokokon önállóan működött gazdatiszt, kinek bizonyítványait betekintésre rendelkezésre bocsátja kívánatra a titkári hivatal.

A fősorolt álláskeresőket illető megkeresésekre készségesen ad előzetesen megszerzett tudakozódások alapján — felvilágosítást, az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatala (Kolozsvár, Petőfi-utca 7.)

Betöltendő állás.

Egy erdélyi uradalombanszólókezelői állás üre-

sedett meg. Pályázhatnak az állásra egyszerű, nős, vinczellér iskolát végzett egyének. Az évi javadalmas: 400 k. készpénz, 6 mm őszi búza, 6 mm. rozs, 4 mm. szemes tengeri, 2 drb. tehén, legelő és teleltetés s ezek borjúja 1 éves korig, 2 (1200 öles) hold szántott tengeri föld, 10 m². kemény hasábf. — Kötelessége leendő azért az uradalmi 15 holdnyi szőlőterület szakszerű munkáltatására és vezetésére felügyelni s a gazdaságban az ellenőri teendőket végezni. Az állásra reflektálók sürgősen adják be ajánlatukat, eddigi működésük megjelölésével a titkári hivatalhoz.

Alkalmazást keresők

Kovácsnak ajánljuk teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Különlétek.

B. Bak Lajos

Ő csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szálitója és az aranykoronás kereszt birtokosa

műbútor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete

Kolozsvárt.

Alapított 1869-ben. (845)

Schember G. és Fiai

cs. és kir. udvari

hidmérleg és gépgyár

BUDAPEST,

Andrássy-út: 15.

Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegelket, valamint gazdasági és ipari célokra szolgáló tizedes és százados raktári mérlegelket.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(902)

Eladó birtok!

Székelyföld legszébb helyén, városok és vasút mellett, egy 150 holdas első osztályu birtok, úri lakással együtt

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal levélileg is tudat. 915.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

Hantz Sándor könyvkötő.

Ezélőtt Hantz György társa

Kolozsvárt,

— Jókai-utca 2. szám. —

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmuló ízléssel tartósan és olcsó árért készítenek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázni.

A gyakorlatban legjobban bevált

benzinmotorok

és

lokomobilok

(a viláhirű

BAECHTOLD és Tsa

svájcei (Steckborn-i) gyárából) kaphatók:

Molnár és Pintér

technikai cégnél

BUDAPESTEN, Lipót-körút 7/a.

Ismerőseinket és rendes vevőinket felkérjük ezen motoroknak működésben való megtekintésére.

Érdeklődőknek további felvilágosítással szívesen és azonnal szolgálunk.

Versenyképes áraink szereléssel együtt, vevő állomására szállítva a következők, pl.:

Fekvő motor 10 HP. 5600 korona.

" " 20 HP. 7200 "

" " 40 HP. 11250 "

Lokomobil 3 HP. 3500 "

" " 4 HP. 4200 "

" " 6 HP. 5000 "

Ajánlja magát a cég a t. gazdaközönségnek minden a gazdaságban előforduló szükséglet fedezésére szolgáló anyagot, u. m.:

gépola, égőolaj, kocsikenőcs, gabnázsák, kazaltakaró, repce és cséplőponyvák, gép és eko alkatrészek, gépsziljak stb.

legolcsóbb árak, pontos és szolid kiszolgálás mellett szállítani. (864)

■■■■■■■■■■

Simonffy István

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntőjeje

Kolozsvárt, Kultorda-u.

48. szám. Telefon 85. sz.

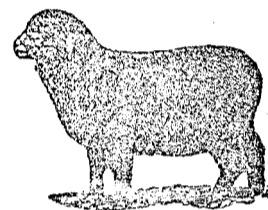
Kívánatra árjegyzék és

költségszámítás

bérmentve küldetik.

(464.)

■■■■■■■■■■

16 métermázsza

raczka

gyapju

jutányosan

eladó.

Czim a kiadóban.

(1002.)

4 törzs

Plymouth Rock

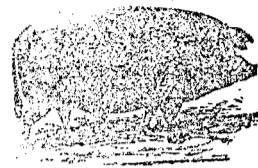
tyuk

— eladó. —

Áruk 50 korona.

Cim a kiadóhivatalban.

(1003.)

E l a d ó

2 drb.

Poland Kina tenyészkoca.

Czim G. G. alatt a kiadóban.

(1001)

Mercinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Ajánlja 20 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

férfi-szabó-üzletét.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövettudományokat

Ugy a helyi, mint a vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(810.)

ŐSZI és TAVASZI VETÉSRE

ajánlok

Kitűnő minőségű valódi

szlavóniai kocsányos

Vető Tölgymakkot

80—85% csiraképesség szavatolása mellett.

métermázsánként és

hectóliterenként

legolcsóbb árak mellett.

Weisz Ferencz

Sziszeken

(Horvátország.)

KIS-KÜKÜLLŐ VÁRMEGYE GAZDABIZOTTSÁGÁTÓL.

Szám 568—902.

G. B.

Pályázati hirdetés.

Kis-Küküllő vármegye gazdabizottsága az általa Dicső-szentmártonban létesített gyümölcsfa iskola és kertészeti telep kezelésénél alkalmazandó kertészeti állásra ezennel pályázatot hirdet s felhívja pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen telt-szerelt pályázati kérvényeiket a bizottság elnökéhez czimezve legkésőbb **f. évi december hó 10-ig bezárólag** adják be, mert a később beérkező pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

A kertész évi fizetése havi utólagos részletekben kiszol-gáltatandó 800 koronában, 3 szobából álló természetbeni lakás-ból, a fajbaromfi telep gondozásáért 120 korona évi külön illetményben, a kertészlak melletti egy kat. félhold saját céljaira felhasználható területben és végül az eladott oltványok után befolyó jövedelem utáni 10%-ban van megállapítva, ezenkívül az alkalmazást nyert kertészt alólirt bizottság a földmivelésügyi m. kir. minister urnak 61217—901. sz. rendelete értelmében a mezőgazdasági munkás és cselédsegély-pénztárba felvéteti és beiratja.

Ezen illetmények fejében a gyümölcsfa és kertészeti telepnek a m. kir. tordai kertmunkás iskola által elkészített üzemterv szerinti munkálatait, továbbá a vármegye gazda-bizottsága által a törvényhatósági utak mentén eszközölt fa-ültetési munkálatokat, a bizottság által létesített kosárfonó füz-telepek kezelését s végül a fajbaromfi telep gondozását végezni s illetve felügyelni tartozik.

A mennyiben alólirt gazdabizottság a minta szőlő-telep kezelését is átvenné, hasonlóképp alkalmazott kertész kötelessé-gét képezi a telep munkálatainak fenntartása és vezetése.

Földmivelési minister urnak 50411—901. sz. rendelete értelmében, ezen állásra katonakötelezettségek teljesített oly egyének pályázhatnak, kik, vagy valamely állami kertmunkás iskola, vagy legalább is fatenyésztési tanfolyamok sikeres el-végzését hiteles okmánnyal igazolják.

Kis-Küküllő vármegye gazdabizottsága.

Dicső-szentmárton, 1902. évi szeptember hó 15-én.

Csató Gábor s. k.,

alispán, h. elnök.

929.

Felhívás.

A cs. és kir. 12-ik hadtest vezetősége vesz a következő fiók katonai élelmezési állomások számára:

Nagy-Szeben	2090 q. zab
Brassó	620 q. rozs 820 q. „
Gyulafehérvár	1240 q. „ 240 q. „
Kolozsvár	1030 q. „ 670 q. „

A közelebbi feltételek részben az erre vo-natkozó 1902—3806. sz. felhívásban, teljesen azonban az árlejtésre készített, Nagy-Szebenben folyó év augusztus 15-én kiadott feltételek-füze-tében foglaltatnak, melyeket d. e. 8—12 óráig Nagy-Szebenben, Brassóban, Gyula-Fehérvárt és Kolozsvárt levő fiók-katonai élelmezési rak-tárakban mindenki megtekinthet.

A felhívást — míg az árlejtés tart — min-denkinek ingyen küldjük. A szállítási feltételek füzetét azonban 16 fillér lefizetése után akár postán is küldjük.

(930)

A cs. és k. hadtest vezetősége.

Fischer's
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztá kivitelben
pontosan és olcsón
Készít: Fischer's
Könyvnyomtatás és Könyvtartás
Budapest
IV. Kossuth-Lajos-utca 6. szám
Videki megrendelések is pontosan
eszközölnék.

(780.)

FISCHER PÉTER és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

mű, és kötszer-gyárosok

BUDAPESTEN.

Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

Ajánlják mindennemű állatorvosi mű-és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat, mely mindenféle újabb szerkezetű se-béshi, szülészi, bonczani, patkolástani és más állatgyógyászati czélokra szükséges eszközöket tartalmaz.

1902. évi árjegyzéket kívánatra küldünk.

Eszközök javítása és átalakítása is elvállaltatik. (841.)

Kitüntetve több ezüst, bronzéremmel és oklevéllel.

— Alapított 1885. — — Alapított 1885. —

Muntyán Béla

polgári és katona szabó

Kolozsvárt, Farkas-utca 8. szám.

Megrendeléseket elfogadok és a legújabb divat szerint készítek polgári, ugyszintén ka-tonai és hivatalnoki egyenruhákat, valamint a legeredetibb izlésű magyar és diszmagyar öltönyöket.

Teljes tisztelettel

Muntyán Béla

szabó mester.

(896.)

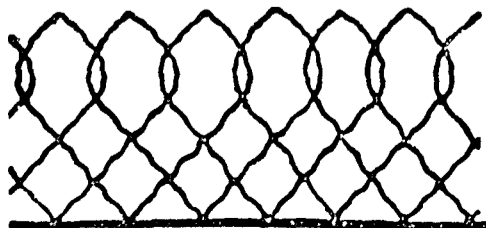
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonattal való bevonását; punce, padlás, felső világossági-

magyar és csekkama ablakok rostelyzatát, athony-rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szelelő és löher rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és ezinszövetek, Kruppa-sodrony szegély-zetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekeríté-sére. Különbféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-tüplők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (839.)